

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ИНДУСТРИЈЕ,
ЕНЕРГЕТИКЕ И РУДАРСТВА

Трг Републике Српске 1, Бања Лука
Тел: 051/339-581, Факс: 051/339-651
Е-mail: mier@mier.vladars.net
www.vladars.net

ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ
(ЗАКОНСКО УРЕЂЕЊЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ)

ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ (ПРЕГЛЕД СТАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ)

- ➡ Према досадашњим анализама, енергетски интензитет у Републици Српској је значајно већи у односу на просјек земаља Европске уније, што указује на постојање значајног потенцијала за улагања у побољшање енергетске ефикасности.
- ➡ Највише енергије троши се у стамбеном сектору, више од 60%, гдје постоји и највећи потенцијал за примјену мјера енергетске ефикасности.
- ➡ Сектор даљинског гријања је следећи по значају, а не треба занемарити ни секторе индустрије и саобраћаја.
- ➡ У складу са обавезама из Уговора о оснивању Енергетске заједнице Југоисточне Европе, усвојен је законодавни оквир у области енергетске ефикасности, који укључује и Акциони план и потребне подзаконске акте.
- ➡ Циљ ових активности јесте:
 - промоција и унапређење енергетске ефикасности,
 - оснивање фонда намијењеног пројектима енергетске ефикасности,
 - институционализација и нормативно уређење области енергетске ефикасности.
- ➡ Постоје велики потенцијали у свим секторима потрошње финалне енергије – укупна процијењена улагања у увођење мјера енергетске ефикасности према Стратегији развоја енергетике Републике Српске до 2030. године износе преко 2 милијарде КМ.
- ➡ Услед сталног раста цијена енергената, све већи број корисника енергије се одлучује на унапређење енергетске ефикасности.
- ➡ Покретањем пројеката енергетске ефикасности, Република Српска постаје значајно тржиште за:
 - производњу материјала и компоненти (највише у грађевинском сектору),
 - извођење радова при реализацији пројеката,
 - набавку, монтажу и одржавање опреме.

ПОТЕНЦИЈАЛИ ЗА ПРИМЈЕНУ МЈЕРА ЗА ПОБОЉШАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

- ➡ Потрошња енергије у стамбеном сектору у Републици Српској је знатно већа од просјека Европске Уније и у просјеку износи и до 220 kWh/m², при чему се највише енергије користи за загријавање простора и припрему топле воде (око 200 kWh/m²).
- ➡ Процењује се да би требало енергетски обновити око 137 хиљада старих стамбених јединица или укупно 12,25 милиона m² површине.
- ➡ Очекивана инвестиција за улагање у повећање енергетске ефикасности на просјечној згради, за постизање уштеда од 60%, процењује се на просјечно 100 KM по m² површине, што би значило укупно улагање у енергетским обновама од преко једне милијарде KM.
- ➡ Карактеристика индустријског сектора је нерационално коришћење топлотне енергије, велики дистрибутивни губици топлоте, те застарјели електромоторни погони.
- ➡ Специфична потрошња енергије по јединици готовог производа у Републици Српској је и до три пута већа у односу на европски просјек.
- ➡ Могућа улагања у индустријском сектору у сврху побољшања енергетске ефикасности ради повећања конкурентности привреде се процењује на више од стотину милиона KM.

ПОЈАМ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

- ➡ Енергетска ефикасност је однос између оствареног резултата у услугама, добрима или енергији и за то утрошене енергије (Закон о енергетској ефикасности - члан 4., став (а)).
- ➡ Енергетска ефикасност представља умањење потрошње енергије без пада животног стандарда и квалитета услуга у зградама, и производног квалитета и квантитета у индустрији, саобраћају и слично (Закон о енергетици - члан 3., став (ц)).

Појам енергетска ефикасност се најчешће везује за:

- ➡ Ефикасне уређаје – уређаје који имају велики степен корисног дејства, тј. мале губитке приликом трансформације једног вида енергије у други.
- ➡ Мјере – које се примјењују у циљу смањења потрошње енергије уз задржавање истог или већег степена оствареног комфора и стандарда.

СМИСАО УЛАГАЊА У ПОБОЉШАЊЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

Подстиче се развој и примјена технологија којима се:

- ➡ Остварује економска уштеда;
- ➡ Обезбјеђује боља заштита животне средине;
- ➡ Смањује трошење енергетских ресурса;
- ➡ Повећава привредна активност.

При свему томе се:

- ➡ Не умањује животни стандард друштва;
- ➡ Не смањује квалитет услуга привреде;
- ➡ Не утиче негативно на постојећу привредну активност и развој.

ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Достизање циља 20-20-20:

- ➡ Смањи штетне емисије за 20%;
- ➡ Уштеди 20% потрошње енергије;
- ➡ Производи 20% енергије из обновљивих извора.

Директиве ЕУ у области енергетске ефикасности:

- ➡ Директива 2006/32/ЕЦ о енергетској ефикасности код крајње потрошње и енергетским услугама;

-
- ➡ Директива 2010/31/ЕУ о енергетским карактеристикама зграда;
 - ➡ Директива 2010/30/ЕУ о означавању производа који користе енергију.

ЗАКОНСКО УРЕЂЕЊЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПскоЈ

Закон о енергетици:

- ➡ Ефикасно коришћење енергије је општи интерес Републике Српске.
- ➡ Ефикасно коришћење енергије представља допринос Републике Српске глобалном настојању за смањењем негативних утицаја на животну средину и одрживом развоју.

Кључни закони:

- ➡ Закон о енергетској ефикасности (Сл. гл. РС 59/13);
- ➡ Закон о уређењу простора и грађењу (Сл. гл. РС 40/13 и 106/15);
- ➡ Закон о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији (Сл. гл. РС 39/13, 108/13 и 79/15);
- ➡ Закон о Фонду и финансирању заштите животне средине Републике Српске (Сл. гл. РС 117/11 и 63/14).

Стратешки документи:

- ➡ Стратегија развоја енергетике Републике Српске до 2030. године;
- ➡ Акциони план енергетске ефикасности Републике Српске до 2018. године.

ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

- ➡ Све јединице локалне самоуправе које имају више од 20.000 становника доносе акционе планове за побољшање енергетске ефикасности на свом подручју.
- ➡ Према одредбама Закона о енергетској ефикасности ови планови би требали бити донесени током 2014. и 2015. године.

- ➡ За јединице локалне самоуправе које усвоје Одрживи енергетски акциони план (SEAP) сматраће се да су усвојиле и акциони план енергетске ефикасности.

Акциони план јединица локалних самоуправа треба да садржи:

- ➡ Процјену стања енергетске ефикасности на подручју јединице локалне самоуправе у периоду непосредно прије доношења акционог плана;
- ➡ Мјере за повећање енергетске ефикасности;
- ➡ Временски оквир и начин реализације тих мјера;
- ➡ Средства и изворе средстава потребних за реализацију мјера које су дефинисане планом.

ЕНЕРГЕТСКИ МЕНАЏМЕНТ (УПРАВЉАЊЕ ЕНЕРГИЈОМ У ЈАВНИМ ЗГРАДАМА И ПОСЛОВНИМ ОБЈЕКТИМА ВЕЛИКИХ ПОТРОШАЧА ЕНЕРГИЈЕ)

- ➡ Енергетски менаџмент је систем организационих и техничких мјера и активности, којима се врши праћење и анализа потрошње енергије, те утврђују мјере за побољшање енергетске ефикасности и рационално коришћење енергије.
- ➡ Систем енергетског менаџмента се обавезно уводи у све јавне зграде са корисном површином већом од 500 m², као и у пословне објекте код великих потрошача енергије.
- ➡ Обухвата:
 - периодичну анализу потрошње енергије,
 - обезбјеђивање сертификата о енергетској ефикасности за зграде које користе,
 - усвајање годишњих оперативних планова за повећање енергетске ефикасности,
 - вођење базе података о енергетској потрошњи,
 - достављање података Фонду за потребе вођења базе података.

ЦИЉ: Успостављање прецизне евиденција о свим јавним зградама и њиховој енергетској потрошњи.

ЕНЕРГЕТСКА УСЛУГА

- ➡ Први пут уведена Законом о енергетској ефикасности;
- ➡ Енергетска услуга обухвата активности и радње које доводе до мјерљивог или процјенљивог повећања енергетске ефикасности зграда, објеката, техничких система и производних процеса, односно уштеда енергије које се могу изразити у новцу примјеном енергетски ефикасне технологије, односно поступака којима се постижу уштеде енергије;
- ➡ Енергетска услуга може обухватити енергетски преглед, грађење, реконструкцију, енергетску санацију, одржавање, савјетовање или управљање и надзор над коришћењем енергије;
- ➡ Енергетску услугу пружа привредно друштво за енергетске услуге (ESCO) или друго правно лице (давалац енергетске услуге) на основу уговора о енергетској услузи;
- ➡ Трошкове пружања енергетске услуге сноси наручилац енергетске услуге или давалац енергетске услуге у потпуности или дјелимично, из властитих извора или кроз финансирање треће стране;
- ➡ Вриједност инвестиције у примјени мјера енергетске ефикасности отплаћује се од уштеда енергије остварених у односу на потрошњу енергије прије давања енергетске услуге.

ОЗНАЧАВАЊЕ УРЕЂАЈА ЗА ДОМАЋИНСТВО ОЗНАКОМ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

- ➡ Ознака енергетске ефикасности је визуелни показатељ енергетске класе производа који се у облику етикете ставља на производе;
- ➡ Добављачи производа дужни су да уз сваки производ појединачно, при њиховој испоруци, без накнаде, обезбиједе ознаку енергетске ефикасности и информативни лист о производу;
- ➡ Трговци производима дужни су да ознаку енергетске ефикасности видно истакну на производу који се ставља у промет;
- ➡ У случају стављања у промет производа посредством интернета, каталога или на други сличан начин, трговац је дужан да наведе и енергетску класу производа;

- ➡ Детаљи прописани Правилником о енергетској класи производа (Сл. гл. РС 69/14 и 29/16).

ЦИЉ: Пружање одговарајућих информација о производима, помоћу ознака енергетске ефикасности и информативних листова, чиме се купцима омогућава да изаберу енергетски ефикасније производе.

ОБАВЕЗЕ ОПЕРАТОРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА, ДИСТРИБУТЕРА ЕНЕРГИЈЕ И СНАБДЈЕВАЧА ЕНЕРГИЈОМ

- ➡ Нуде енергетске услуге по конкурентским цијенама својим крајњим купцима, директно или преко других давалаца енергетских услуга;
- ➡ Подносе Фонду за заштиту животне средине и енергетску ефикасност детаљан годишњи извјештај о укупној потрошњи енергије њихових крајњих купаца;
- ➡ Обезбјеђују понуду индивидуалних уређаја за мјерење потрошње енергије;
- ➡ Врше издавања рачуна за утрошену енергију са одговарајућим информацијама за крајњег купца;
- ➡ Врше информисање крајњих купаца о значају енергетске ефикасности и утицају њихове потрошње на одрживи развој.

ЦИЉ: Активно учешће енергетских субјеката у побољшању енергетске ефикасности.

АКЦИОНИ ПЛАН ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- ➡ Акциони план енергетске ефикасности Влада је усвојила на сједници одржаној 18.12.2013. године.
- ➡ Република Српска је усвојила индикативни циљ уштеде енергије од 9% од просјечне финалне домаће потрошње енергије у периоду од 2006-2010. године.
- ➡ Укупне уштеде у потрошњи енергије процијењене су на вриједност од 3,77 PJ на крају 2018. године.
- ➡ Разматра следеће секторе финалне потрошње енергије:

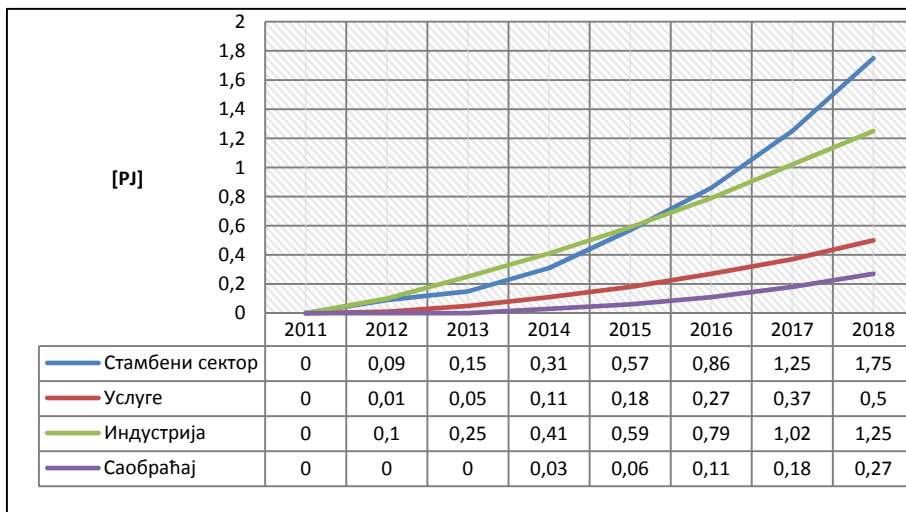
- стамбени (домаћинства),
- услуге (комерцијални и јавни сектор),
- индустрија,
- саобраћај.

➡ У оквиру сваког сектора:

- Анализа финалне потрошње енергије;
- Мјере за побољшање енергетске ефикасности;
- Детаљан опис мјера за побољшање енергетске ефикасности;
- Процјена укупних уштеда у потрошњи енергије;
- Процјена финансијских средстава за реализацију мјера.

ИНДИКАТИВНИ ЦИЉ ЗА УШТЕДУ ЕНЕРГИЈЕ

Дистрибуција индикативног циља за уштеду енергије по секторима и годинама

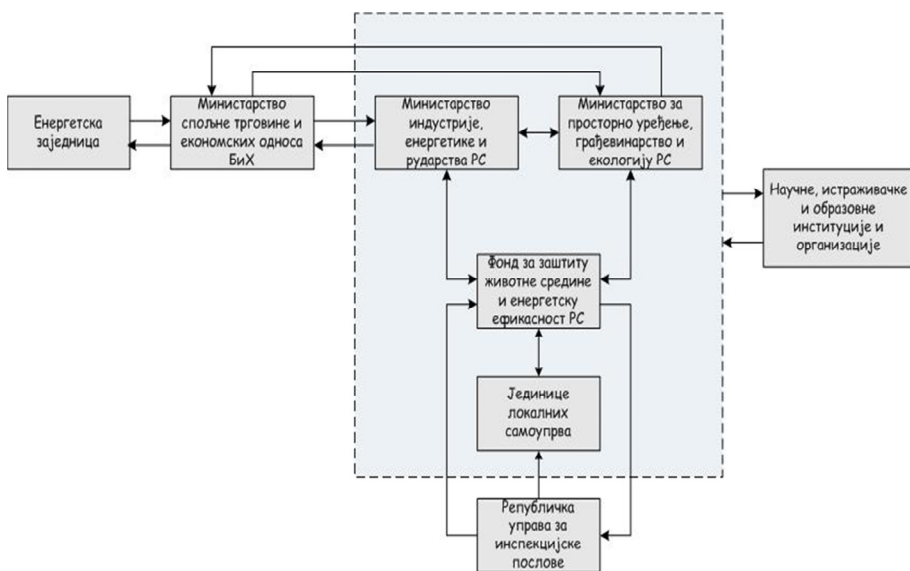
У оквиру сваког сектора дефинисане су мјере енергетске ефикасности које треба да допринесу предвиђеним уштедама у потрошњи енергије:

- ➡ Стамбени сектор - 5 мјера;
- ➡ Сектор услуга – 7 мјера;
- ➡ Индустријски сектор – 4 мјере;
- ➡ Сектор саобраћаја – 3 мјере;
- ➡ Плус 9 хоризонталних и међусекторских мјера.

У акционом плану нагласак је дат на следеће активности:

- ➡ Доношење преосталих подзаконских аката, који су неопходни за потпуну имплементацију усвојених закона;
- ➡ Промоцију енергетске ефикасности;
- ➡ Јачање Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност како би могао да обавља додијељене послове у области енергетске ефикасности.

ОРГАНИЗАЦИЈА ПОСЛОВА У ОБЛАСТИ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ

**ВРЕМЕНСКИ ДИЈАГРАМ ДОНОШЕЊА ПРОПИСА И СТРАТЕШКИХ ДОКУМЕНТА
ИЗ ОБЛАСТИ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ У РЕПУБЛИЦИ СРПскоЈ**

Пропис/Стратешки документ	Временски оквир					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Закон о Фонду и финансирању заштите животне средине Републике Српске						
Стратегија развоја енергетике Републике Српске до 2030. године						
Закон о обновљивим изворима енергије и ефикасној когенерацији						
Закон о уређењу простора и грађењу						
Закон о енергетској ефикасности						
Акциони план енергетске ефикасности Републике Српске до 2018. године						
Подзаконски акти из области енергетске ефикасности						
Измјене и допуне Акционог плана енергетске ефикасности						